

HARD LAND

Benedict Wells bij Meulenhoff:

*Het einde van de eenzaamheid
Becks laatste zomer
Op het geniale af
Hard land*

Benedict Wells

Hard land

ROMAN

Vertaald door
Gerda Baardman

MEULENHOF

ISBN 978-90-290-9462-7
ISBN 978-94-023-1708-4 (e-book)
ISBN 978-90-528-6427-3 (audio)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Hard Land*
Omslagontwerp: Zeno
Omslagbeeld: © Raquel Chicheri
Auteursfoto: © Roger Eberhard
Vormgeving binnenwerk: Adriaan de Jonge

© 2021 by Diogenes Verlag AG, Zürich. All rights reserved.
© 2021 Nederlandse vertaling Gerda Baardman en Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Leonie en Lukas

'Life moves pretty fast.
If you don't stop and look around once in a while,
you could miss it.'

Ferris Bueller

De golven

Die zomer werd ik verliefd en ging mijn moeder dood.

Dat is allemaal alweer een jaar geleden, maar voor mij zal het altijd 'die' zomer blijven. Gek genoeg zie ik vaak weer voor me hoe ik toen met de tuinslang achter het huis stond en de tuin sproeide. Het was het begin van de zomervakantie en van de berg verving die voor me opdoemde had ik nog niet eens het topje afgegraven.

Ik staarde naar de velden in de verte. De lucht stond stil en hoe langer ik over het idyllische landschap uitkeek, hoe vager de randen leken te worden, totdat ik daarachter weer de angst voelde die ik al sinds mijn kinderjaren kende: dat alles van het ene moment op het andere kon kantelen en er iets *ergs* ging gebeuren... Maar zoals altijd bedroog dat gevoel me. Er gebeurde natuurlijk weer helemaal niets.

Totdat mijn ouders me binnenriepen.

In die vakantie zijn een paar dingen bijna van de ene dag op de andere veranderd, zoals je soms ook tot je verrassing merkt dat je ineens een stuk bent gegroeid. Er overviel me vaker uit het niets een ongelooflijke woede en ik vroeg me dingen af die ik me vroeger nooit had afgevraagd. Zoals: waarom moesten de meeste volwassenen zo nodig werken en kinderen op de wereld zetten als uiteindelijk toch de dood alles wegvaagde? En: kon mijn moeder eigenlijk wel gelukkig zijn met mijn vader als je keek hoe haar leven met hem was verlopen?

Hoe dan ook, ze zaten dus samen op de bank in de woonkamer en deelden mee dat ze *ontzettend leuk nieuws* voor me hadden.

‘We hebben tante Eileen gesproken,’ zei mijn moeder, ‘en je mag een paar weken komen logeren. Jimmy en Doug verheugen zich erop.’

Ik begon zowat te hyperventileren. Jimmy en Doug waren mijn neven in Kansas. Ze wogen samen ongeveer zoveel als een paard en hadden me al een paar keer in elkaar geslagen. Ik kon me voorstellen dat ze zich erop *verheugden*. Bij mijn laatste bezoek had ik me op de vuilstort verstopt en de hele dag steentjes naar een roestig uithangbord gegooid.

‘Dat menen jullie niet... Sorry, maar daar ga ik dus nooit meer naartoe.’

Pa zei, streng als altijd: ‘Jawel, daar knap je van op! Je zit de laatste dagen weer alleen maar op je kamer. Je moet naar buiten, onder de mensen.’

En ma zei: ‘Lieverd, ik weet dat die toestand met mij... moeilijk voor je is. Maar juist daarom is het goed als je niet zo alleen bent. Misschien maak je in Wichita wel vrienden.’

Dus dat zat erachter: dat vriendengedoe was al maanden het grote issue. Ik was bijna zestien en ze behandelden me als een kind.

‘Stevie was mijn vriend!’ Ik keek haar strak aan. ‘Als hij niet was verhuisd zouden we dit irritante gesprek niet voeren.’

Ma kwam met haar trippelpasjes naar me toe. Hoewel ze heel breekbaar leek, drukte ze me stevig tegen zich aan en even schemerde er iets ernstigers door in het gesprek. Maar dat wilde ik toen niet zien.

‘Ik wil niet naar tante Eileen,’ zei ik alleen, met de droevigste blik uit mijn hele repertoire. Mijn laatste kans om er nog onderuit te komen.

Maar ma trapte er niet in. ‘Het spijt me, lieverd, je zult erdoorheen moeten.’

Ik probeerde me mijn vakantieprogramma in Kansas voor te stellen. Overdag: *Spanning en sensatie op de vuilstort*. 's Avonds: *De beste worstelgrepen met Jimmy en Doug*.

Nee, het werd tijd dat ik mijn ouders op een zakelijke manier duidelijk maakte waarom daar geen sprake van kon zijn. Ik zou hen met goed doordachte argumenten overtuigen en dan wisten ze eens en voor altijd dat ik oud genoeg was om voortaan zelf uit te maken wat ik deed.

‘Jullie kunnen me wat!’ riep ik en ik stampte naar boven.

Die middag stak ik mijn hoofd om de deur van mijn kamer en luisterde: mijn moeder was weer naar haar boekhandel. Zoals altijd als ze er niet was hing er een andere sfeer in huis. Ik voelde meteen: *hij* is er nog. Er waren twee soorten stilte: de neutrale soort en de stilte van mijn vader. Een broeierig zwijgen dat ik zelfs boven kon horen. Ik sloop naar beneden. Pa hing lusteloos voor de tv in de huiskamer. Hij bekeek een herhaling van *The Fall Guy* met het geluid uit. We hadden elkaar nooit erg na gestaan, maar het laatste jaar praatten we bijna helemaal niet meer met elkaar. Ik wist niet of het door de ziekte van mijn moeder kwam of doordat hij geen baan kon vinden of doordat hij gewoon niets met mij kon. Ik wist alleen: elf weken vakantie met hem voortdurend thuis, dat trok ik niet.

Tot de avond zwierf ik in mijn eentje door het dorp. Ik had geen geld, dus ging ik naar de Replay Arcade, een speelhal in het winkelcentrum, om te kijken of iemand het record bij *Defender* al had gebroken. En ik had ook bijna voor het eerst bij Larry's naar binnen gedurfd – totdat ik door de ruit aan de straat Chuck Bannister zag zitten. Larry's was in Grady hét instituut, de *diner* waar alle oudere jongeren naartoe gingen. Er waren wel een paar ongeschreven wetten. Zo had je daar bijvoorbeeld niets te zoeken als je pas vijftien was. En je ging er helemaal niet naar binnen als er zo'n psychopaat als Chuck Bannister binnen zat, die het altijd op je had voorzien.

Ik ging dus maar op een muurtje zitten. Een tijdlang keek ik naar de langsrijdende auto's en daarna kwamen er weer allerlei beelden van mijn moeder voorbij. Daar dacht ik in die tijd

voortdurend aan, op de onmogelijkste momenten. Het leek wel een donker gezoem in mijn hoofd. Soms was er zoveel lawaai om me heen dat ik het even niet hoorde, maar helemaal weg was het nooit.

Op weg naar huis kwam ik langs de enige bioscoop in dat gat, de Metropolis. In Hudsonville, niet ver hiervandaan, vooral bekend vanwege de enorme gevangenis, hadden ze een multiplex waar de nieuwste blockbusters draaiden. Onze bioscoop daarentegen was een muf oud zaaltje voor pensionado's dat eind dat jaar dicht zou gaan. Voor het raam hing al weken een briefje:

METROPOLIS

Invalkracht gezocht!

Daarnaast een poster van een Franse zwart-witfilm, geen wonder dat ze binnenkort dicht moesten.

Ik wilde al doorlopen, maar toen hoorde ik stemmen in de foyer. Ik keek naar binnen: bij de kassa stonden twee jongens en een blond meisje in het shirt van de bioscoop, ze waren allemaal ouder dan ik. Het meisje kende ik wel. Bij het praten boog ze zich naar voren alsof ze iets heel spannends vertelde en ze lachte om een opmerking van de jongens. Daarna verdwenen ze alle drie in een zaal. Ik keek nog even naar het witte bord met de rode letters M-E-T-R-O-P-O-L-I-S (de I hing scheef alsof hij gestruikeld was) en ging naar huis.

Mijn ouders zaten in de keuken te scrabbelen. Pa leek aan de winnende hand, zoals altijd. Ideeëloos en systematisch probeerde hij te voorkomen dat mijn moeder punten scoorde, terwijl zij liever mooie, maar nutteloze woorden legde, zoals 'verblindings' of 'scheerwol'. Ook verder hadden ze niet meer van elkaar kunnen verschillen: zij was klein en sierlijk, met bril, kleurige blouse en zelfgemaakte armbandjes. Ze was verslaafd aan boeken en als ze van iemand afscheid nam, noemde ze altijd op

de valreep nog een titel die de ander echt moest lezen. In pa herkende je meteen de oud-atleet. Een grote, al wat grijzende beer, meestal in spijkerbroek en T-shirt. Afgezien van de krant las hij niets.

Voor het eten zeiden mijn ouders dat we het de komende dagen nog maar eens ‘zonder dramatisch gedoe’ over Kansas moesten hebben – en toen aten we mijn lievelingspizza. Waarschijnlijk dachten ze dat ze me met die goedkope truc konden lijmen en dat was ook zo. Toch kon ik die avond niet slapen, weet ik nog. Ik lag in bed en dacht: Misschien zouden een paar vrienden toch wel fijn zijn. En ik dacht: Waarom ben ik toch zo stil, verdomme?

Mijn zus Jean bijvoorbeeld, die was bij haar geboorte al zelfbewust: ze durfde alles, terwijl ik echt óveral bang voor was. Vroeger moest ik met mijn angststoornis zelfs naar de schoolpsycholoog. Soms kon ik ineens de bedompte gymzaal niet in of kreeg ik tijdens de les een paniekaanval. Dan leek mijn verstand wel een felverlicht pakhuis waar plotseling het ene na het andere licht uitviel, totdat het aardedonker was. Het voelde als doodgaan.

Waarschijnlijk was ik in die tijd ook nogal een freak. Dat zeiden een paar klasgenoten tenminste. Maar in de loop van het jaar bleek ik zo ongevaarlijk dat ze me niet eens meer haatten als ik een tien voor wiskunde had. Sinds Stevies verhuizing, afgelopen najaar, zat ik in de kantine alleen aan tafel. Een enkele keer sloot zich een ander buitenbeentje bij me aan, maar nooit voor lang. Vaak begon ik te vermoeden dat mijn hele leven eruitzag als die tafel.

Toen ik die nacht om twaalf uur nog wakker was, ging ik naar de kamer van mijn zus. Jean was een stuk ouder dan ik en woonde al jaren aan de westkust. Mijn ouders hadden alles intact gelaten voor het geval dat ze op bezoek kwam, wat ze haast nooit deed. Ik bleef een tijdje op haar bed zitten en luisterde

naar haar oude cassettebandjes. En ik miste haar heel erg, al hadden we vroeger bijna nooit iets samen gedaan. Maar misschien juist daardoor.

Uiteindelijk trok ik mijn jack aan en liep naar het kerkhof. Dat klinkt natuurlijk weer alsof ik gestoord ben of zo, maar daar woonden we nu eenmaal vlak naast, in het witte houten huisje waar vóór ons een boswachter en zijn vrouw hadden gewoond. Het kerkhof lag op een heuvel buiten het dorp en de mensen reageerden vaak geschokt als ik zei dat ik uit mijn raam de rijen graven kon zien liggen. Maar het huis was goedkoop en we waren niet rijk. En dat kerkhof vond ik ook niet erg. Ik vond de stilte zelfs wel fijn. De laatste tijd ging ik er vaak heen, vanwege mijn moeder en die donkere zoemtoon in mijn hoofd. Dan stelde ik me voor dat ik binnenkort, na de begrafenis, wegging. Het gekke was dat ik de gedachte aan de dood vaak niet kon verdragen als ik op mijn kamer zat, terwijl die me op het kerkhof juist geruststelde.

Het was koel voor een zomernacht en de hemel leek zwaar van de sterren. Maar het deed me niets. Ik kon alleen denken aan de twee keer dat mijn moeder met de fiets was gevallen, een paar jaar geleden. Dat had ze aan haar slechte ogen toegeschreven en ze had zich een nieuwe bril laten aanmeten, maar het werd niet beter. Daarna kwamen de duizelingen en de hoofdpijn.

Zo was het allemaal begonnen: gewoon twee keer vallen, heel onschuldig.

Ik slenterde over het kerkhof en zocht bijzondere grafstenen: MARTHA F. SUDEROW, 24 APRIL 1876 – 1 MAART 1979: die was honderdtwee geworden! Het liefste fantaseerde ik minibiografieën van de doden: CARL ROTHENSTEINER, 12 APRIL 1901 – 21 FEBRUARI 1973: een degelijke arbeider, had veel crises doorstaan zonder te klagen. Slecht in poker, vurig supporter van de St. Louis Rams, zwijgzaam, hilde soms in de

bioscoop. Plotseling aan een hartinfarct overleden, had een paar dagen daarvoor nog contact met zijn zoon gehad nadat ze elkaar twaalf jaar niet hadden gesproken...

Toen ik bij het volgende graf kwam, hoorde ik het grind knerpen.

In het donker lichtte een bos blond haar op. Ik kneep mijn ogen toe en herkende het meisje uit de bioscoop. Ik wist alleen dat ze Christie of Kirstie heette en op dezelfde school zat als ik. Natuurlijk had ik haar wel vaker gezien, zelfs hier op het kerkhof, maar pas de laatste tijd nam ik haar echt waar. Alsof je een woord pas hebt geleerd en het ineens overal om je heen hoort.

Ik durfde me niet te verroeren. Ze zag me niet en gleed spookachtig naar een graf bij de ingang. Een lichtflits. Even werd haar profiel door het vuurtje verlicht, daarna zag je in het donker alleen de punt opglorieien als ze een trek nam.

Ineens draaide ze zich om – en keek me recht aan.

Ik dook in elkaar alsof iemand een ijsblokje in mijn t-shirt had laten glijden.

Ze leek niet verrast door mijn aanwezigheid. Ze rookte alleen en keek een tijdje naar me. Toen liep ze de poort door en was weg.

De nachtwind kwam uit het bos aanwaaien. Ik bleef in het donker staan en keek haar na, een hele tijd, ook toen ze allang verdwenen was. Meer valt er niet te vertellen, behalve dat ik de volgende dag in de bioscoop ging werken en de mooiste en verschrikkelijkste zomer van mijn leven begon.

De vierde juni 1985 was zo'n dag waardoor je weer wist hoe mooi een dag kan zijn: de hemel was eindeloos blauw, het zonlicht werd over Missouri uitgegoten, de zomer hing zwaar in de lucht. Rond het middaguur moest ik me in de Metropolis melden. Mijn moeder had overdreven enthousiast gereageerd op het idee van een vakantiebaantje en meteen de bioscoop gebeld. Zelf stond ik niet te trappelen om de hele zomer kaartjes en snacks aan een stel bejaarden te verkopen, maar er waren vijf redenen om het toch te doen:

- Dan hoefde ik niet naar mijn neven in Kansas.
- Dan beleefde ik eindelijk eens wat en maakte misschien nieuwe vrienden.
- Dan kon ik mijn vader en zijn bliken ontlopen.
- Dan kon ik iets aan de huishoudkas bijdragen (door de hoge verzekeringskosten van mijn moeder en de werkloosheid van mijn vader hadden we zijn auto moeten verkopen).
- Dan kon ik het blonde meisje van het kerkhof beter leren kennen (misschien).

Zo liep ik dus heuvelafwaarts het ingeslapen gat van zeventienduizend inwoners in, langs de huizen van rode baksteen, de ahornbomen en de ouderwetse winkels aan Main Street. Alsof je een ansichtkaart uit de jaren vijftig binnenliep.

Grady ligt in de buurt van de rivier de Missouri, omringd door een bos, een meer dat (*I shit you not*) Lake Virgin heet en talloze tarwe- en roggevelden. Bij de gemeentegrens staat sinds mensenheugenis een bord: *Ontdek de 49 mysteriën van*

Grady. Waarom geen vijftig, of tien, dat weet niemand. Het zinetje is voor het eerst verschenen in een gedicht van Morris, waarin de held het over de 'negenenveertig mysteriën' heeft die hier blijkbaar zijn. William J. Morris was de beroemdste dichter van Grady. 'Een navolger van Walt Whitman,' zei mijn moeder altijd. Hij heeft een eeuwigheid geleden zelfs een cultuurprijs gewonnen of zoiets. Daarmee was hij meteen de enige in dit gat die ooit iets heeft gewonnen.

Verder had Grady maar één pluspunt: je kon er weg. Iedereen kende hier iedereen en zodra de vrouw van Barry, de handelaar in grasmaaiers, iets met een kerel uit St. Louis kreeg, werd daar onmiddellijk over geroddeld. De kiem van alle geruchten lag in de Good Folks met zijn stamtafels: die van de jachtvereniging, de veteranen, de Republikeinen, de breikrans en de vijf kerkgenootschappen: de katholieken, de baptisten, de methodisten, de presbyterianen en de pinkstergemeente. De hele streek was aartsconservatief. Nog steeds stond *The Catcher in the Rye* samen met alles wat ook maar in de verste verte over seks ging op de zwarte lijst van de schoolbibliotheek en het beste argument dat de mensen hier kenden luidde: 'Dat kan wel zijn, maar wij hebben het altijd zó gedaan!'

Voor de ingang van de bioscoop aarzelde ik. Voor nieuwe situaties was ik altijd bang geweest. Waarschijnlijk was mijn comfortzone (het lievelingswoord van de schoolpsychologe) zo klein als een dubbeltje. Ik oefende op ontspannen manieren om me voor te stellen en mompelde almaar als een gek voor me uit: 'Hoi, ik ben Sam... Sam, zo heet ik!' Met een dof gevoel in mijn maagstreek duwde ik de glazen deur open.

Binnen was het koel. Er zaten gaten in de rode vloerbedekking in de foyer, er hingen stokoude kroonluchters aan het plafond en aan de muren hingen posters van klassieke films en gesigneerde foto's van beroemde acteurs. Het rook er naar vet en suiker en op de een of andere manier ook naar het stof van vervallen nostalgie.

‘Ik kom eraan!’ Meneer Andretti, de eigenaar, kwam fluitend het kantoortje uit. Hij was nauwelijks groter dan ik, pezig, gebruind en net zo onverwoestbaar vrolijk als Tony, de tijger uit de Frosties-reclame. Hij bezat niet alleen de bioscoop, maar ook de ijssalon in het winkelcentrum en Garage Andretti’s Cars. Er werd beweerd dat hij in de verte familie was van de autocoureurs Mario en Michael Andretti.

Hij legde uit dat het contract tot het eind van het jaar liep. Ik moest de medewerkers opvolgen die dit jaar eindexamen hadden gedaan en gingen studeren.

Eigenlijk had ik hier alleen in de vakantie willen werken, maar meneer Andretti pakte met zijn harige kolenschoppen allebei mijn handen vast en vroeg: ‘Dus je bent bereid de magische wereld van de film in te duiken?’ Ik knikte dus maar, want wat kun je daarop terugzeggen?

‘Prachtig. De rest leggen de anderen je wel uit.’

De anderen... Ineens schaamde ik me voor de belachelijke kinderkleren waarin ik rondliep omdat we geen geld voor nieuwe hadden (en omdat ik er helaas nog niet helemaal uit was gegroeid). Op mijn T-shirt stond een grijnzende banaan met een zonnebril en de tekst COOL BANANA! Het liefst was ik weer naar huis gerend.

Meneer Andretti duwde me zaal 1 in. ‘Jongens, dit is Sam, wees een beetje aardig voor hem.’ Hij klopte me op mijn schouder en liet ons alleen.

Het eerste wat me opviel: het blonde meisje was er niet. Alleen de twee oudere jongens gaaptten me aan. Ik kon haast niet stilstaan van de zenuwen, helemaal toen ik me realiseerde dat die ene – een afgetrainde gast met snor – *de* Brandon Jameson was – *wide receiver* van de Grady Hornets, het footballteam van onze school. Zijn beste vrienden noemden hem Brand, de rest had het eerbiedig over ‘Hightower’. Hij was zwart en indrukwekkend groot. Zelfs in de winter droeg hij shirts met korte

mouwen, maar hij keek vooral altijd grimmig en er deden angstaanjagende verhalen over hem de ronde. Zo zou hij voor een wedstrijd een keer net als Ozzy Osbourne een vleermuis de kop hebben afgebeten omdat de mascotte van de tegenstander een vleermuis was.

Hightower knikte en mompelde: 'Hey!'

De meest spraakzame was de andere jongen, Cameron Leithauser. Hij was ook groot en had een sympathiek scheef gezicht, als een stripfiguur. Zijn lange, donkere haar was bij het voorhoofd kortgeknipt. 'Oké, *old chap*, we gaan je in het paradijs rondleiden.' Hij pakte me bij mijn arm. 'Dit is zaal 1, daar vertonen we de nieuwste blockbusters. Die banale taak wordt meestal door de anderen uitgevoerd, ikzelf hou me liever bezig met de klassiekers in zaal 2. Ik ben hier namelijk de enige met smaak.'

'Fuck you,' zei Hightower.

Ze grijnsden en haalden een volwassen T-shirt van de zaak voor me uit het kantoor. Daarna legden ze uit hoe je een filmrol in de projector deed, hoe de kassa werkte en hoe je de popcornmachine kon bedienen zonder je vingers te branden. Toen kwam het publiek al. Welgeteld vijf mensen.

'Heel normaal voor de voorstelling van half drie.' Cameron stak een sigaret tussen zijn lippen. 'Maar 's avonds om acht uur is het volle bak, dan zijn er meestal wel zes, zeven mensen. Je snapt niet waarom Andretti zo'n goudmijn wil sluiten.'

Het volgende uur stond ik alleen achter de kassa terwijl de andere twee de ijsmachine repareerden. Ze waren blijkbaar allebei filmgek en hadden het steeds over 'die ene contextgebonden gitaar' in een film van Antonioni of zo, ik weet tot op de huidige dag niet wat ze bedoelden. Terwijl ik luisterde moest ik ineens aan mijn laatste avond met Stevie denken. We hadden aan de Missouri gebarbecued en over klasgenoten en meisjes gekletst. En toen we in onze slaapzak lagen, had ik hem verteld

dat ik de scènes met mijn moeder in het ziekenhuis maar niet uit mijn hoofd kreeg. Hij vertrouwde me toe dat hij als een berg tegen zijn verhuizing naar Toronto opzag. We scholden op de fabriek die onze vaders had ontslagen en spraken af dat we ‘altijd’ vrienden zouden blijven. Inmiddels besepte ik wel hoe kinderlijk dat allemaal was. Mijn laatste drie brieven had hij niet meer beantwoord.

Ik had het gevoel dat de schellen me eindelijk van de ogen waren gevallen. Ik moest tot dan toe wel blind zijn geweest. Natuurlijk had ik altijd wel geweten dat moeders dood kunnen gaan en dat vriendschappen kunnen verwateren, maar het was nooit echt tot me doorgedrongen. Nu zág ik dat mijn vader aan zichzelf twijfelde als hij de personeelsadvertenties doornam. En ik zág de angst van mijn moeder als ze me met een glimlach probeerde te troosten. Maar of dat nou zoveel beter was...

In de middagpauze zat ik op het stoepje voor de bioscoop met een mixtape van mijn zus in mijn walkman (van alles door elkaar: Patti Smith, punk en stiekem opgenomen ballads van OMD) en een softijsje, toen het blonde kerkhofmeisje op rolschaatsen de straat in kwam zwieren. Ze had een zonnebril op en struikelde bijna op een ongelijk stukje, maar remde voor de ingang behendig af en zei iets. Tegen mij.

Ik zette de headphone af. ‘Wat?’

Ze grijnsde. ‘Ik zei: Dus mijn vader heeft eindelijk een nieuw slachtoffer gevonden?’

Tot dan toe had ik altijd gedacht dat een beugel erg was, maar die van haar vond ik meteen prachtig. Ze droeg hem blijkbaar vanwege het spleetje tussen haar voortanden. Ik staarde ernaar en nam zwijgend een lik van mijn ijs, wat er waarschijnlijk nogal achterlijk uitzag.

‘En, vind je het leuk?’ Ze trok haar rolschaatsen uit en duwde ze in mijn hand – ‘Hou even vast’ – terwijl ze in haar teenslip-pers stapte.

Ik keek gefascineerd toe. Ik vind het altijd zo stompzinnig als mensen in boeken of films op zo'n moment zeggen dat 'de tijd stilstond'. Het probleem is juist dat de tijd níét stilstaat – en dat het daardoor des te pijnlijker is als je eindeloos met je mond vol tanden staat.

'O... ja, gaat wel,' zei ik eindelijk en ik gaf haar haar rolschaatsen terug.

Lang verhaal kort: Met meisjes bracht ik er nog niet veel van terecht. En met 'niet veel' bedoel ik: niets. Op de basisschool had ik een vriendinnetje gehad, Wendy Stohler. Dat heeft een dag of twee geduurd, geloof ik, we hebben niet eens elkaars hand vastgehouden. Als 'first base' zoenen is en 'homerun' seks, dan zat ik nog steeds in de kleedkamer mijn veters vast te maken.

Hoe dan ook, ik stond op – ik was iets kleiner dan zij – en stak mijn hand uit. 'Sam Turner.'

'Weet ik.' Ze nam mijn hand aan. 'Jouw moeder is mijn dealer.'

Ik gaapte haar niet-begrijpend aan en keek stiekem naar haar haar, dat in een bob was geknipt en tot haar kin kwam.

'Mijn leesverslaving...' verduidelijkte ze. 'Boeken, weet je wel, die rechthoekige dingen van papier?'

Ze vertelde dat ze als kind al bij Best Books kwam als mijn moeder daar op zaterdag verhaaltjes voorlas. En dat ze blij was dat het beter met haar ging. Ik knikte, maar mijn gedachten flipperden alle kanten op. Ik dacht: Oké, dat mooie meisje praat dus écht met je. Ik dacht: Ga rechtop staan, dan lijk je groter. Ik dacht: Je hebt tenminste dat bananenshirt niet meer aan. Ondertussen hield ik nog steeds haar hand vast. Toen ze dat merkte, flitste het spleetje tussen haar tanden even op.

'Kirstie Andretti,' zei ze kauwgom kauwend en ze drukte mijn hand. Vrij stevig.

Ik liet los en keek haar na terwijl ze met haar rolschaatsen in haar hand naar binnen ging. En voor het eerst in tijden was dat donkere gezoem in mijn binnenste weg.

Goed, mijn eerste week in de bioscoop kunnen we maar beter vergeten. Ik nam me voortdurend voor 'me niet zo in mezelf terug te trekken', want de schoolpsychologe had altijd gezegd dat dat verkeerd was. Maar als je erover nadenkt verklaar je daarmee jezelf min of meer tot besmet gebied waarin je je beter niet kunt terugtrekken omdat het er niet pluis is. Dat vond de schoolpsychologe helemaal niet grappig. En misschien was het ook niet leuk, maar wel waar. In de Metropolis hing ik in elk geval weer alleen zwijgend rond.

Als het erg druk was hielpen de anderen me wel, maar verder praatten ze alleen met elkaar. Eigenlijk werkten ze daar al niet meer, maar het kantoortje was nog steeds de ontmoetingsplaats waar ze samen de tijd doodden en plannen voor de avond maakten. Die drie leken wel een bende samenzweerders. In de pauze gingen ze vaak naar het meer of naar Larry's en als iemand me had meegevraagd zou ik meteen mee zijn gegaan. Maar niemand vroeg me mee.

De enige die echt met me praatte was Cameron. Hightower negeerde me en Kirstie leek wel een combinatie van zoete en zoute popcorn. Ze kón heel aardig zijn, maar als de anderen erbij waren plaagde ze me vaak. Als ik de zaal ging opruimen voordat de horrorfilm begon, zei ze tegen hen: 'Kunnen we die kleine daar wel binnenlaten, zo zonder zijn ouders?'

Geen idee waarom ze dat altijd deed. Maar wat nog meer irriteerde was dat ik toch de hele tijd naar haar moest kijken. Ik dacht aan haar wenkbrauwen, die ik stiekem het mooiste vond

en die in tegenstelling tot haar haar heel donker waren en aan haar vader deden denken. En ik dacht aan een gesprek dat ik in de Replay Arcade had opgevangen. Twee jongens met wie ik wiskunde had zaten als idioten over meisjes te praten. Op een gegeven moment ging het over Kirstie Andretti en een van de twee beweerde dat ze *'hot pants'* had. Ik snapte niet wat hij daarmee bedoelde. Dat ze al met veel jongens was geweest? Of dat ze met veel jongens iets wilde?

Het gaf in elk geval te denken.

Na de avonddienst ging ik niet naar huis. Eerst bleef ik een eeuwigheid achter de kassa staan. Ik worstelde met de beelden in mijn hoofd en dacht aan mijn moeder, met wie het die ochtend weer helemaal niet goed ging. En toen ik weer de stemmen en het gelach van de anderen hoorde, raapte ik al mijn moed bij elkaar – en liep toen zomaar het kantoortje in!

Daar stond het blauw van de rook. Kirstie, Hightower en Cameron keken me vanaf de verweerde leren bank vragend aan.

Ik bleef secondenlang als een stijve hark in de deuropening staan zonder een woord uit te brengen. Maar toen de anderen ook niets zeiden ging ik gewoon op een stoel zitten. Geen idee of ik nu was opgehouden me in mezelf terug te trekken of juist helemaal buiten mezelf was.

De anderen keken naar MTV op de oude mini-tv naast het aanrecht. Ze becommentarieerden de clips en praatten over mensen die ik niet kende en de colleges waar ze na de zomer naartoe zouden gaan.

'Weet je wat gaaf zou zijn?' Cameron draaide een joint. 'Als mensen net als katten vanzelf begonnen te spinnen als ze iets fijn vonden. Ook als ze dat helemaal niet wilden. Zoals een jongen en een meisje op hun eerste date, allebei heel verlegen. Dan begint die jongen ineens te spinnen. Hij probeert er nog overheen te praten: "Weet je al wat je gaat bestellen?" Het meisje doet alsof ze het niet hoort en kijkt blozend naar de kaart. Maar hij gaat steeds harder spinnen...'

De anderen keken hem aan alsof ze een gedwongen opname in een gesticht overwogen, maar ik vond het leuk. Het was ergens ook mooi zoals ze over dat soort dingen praatten en grappen maakten. Het deed me aan Stevie en mijzelf denken. Cameron en Hightower kenden elkaar al sinds hun kinderjaren, als een soort broers, hoewel ze totaal niet op elkaar leken. En Kirstie kon harde grappen maken, net als een jongen, maar ook merkwaardige dingen, zoals ‘Tja, de waarheid heeft nu eenmaal scherpe kantjes.’ Of ‘Toen was ik nog dood’ in plaats van ‘Toen was ik nog niet geboren.’ In dit gezelschap leek ze van alles te zijn, alleen niet dat stille meisje van het kerkhof.

Zelf zei ik niets, maar dat was oké. Want eigenlijk dacht ik ook toen alleen maar aan mijn moeder, die me in de vakantie naar Kansas had willen sturen – weg van haar. En ik weet niet of iemand dat begrijpt, maar het was echt goed om ’s avonds niet thuis te zijn, maar in het kantoortje met de anderen.

Toen ze later nog naar een feest gingen, liep ik gewoon achter ze aan. We stonden al bij de auto toen Kirstie me even apart nam. ‘Hé, Sam?’

Ik keek haar aan. En ik wist wat er ging komen, nog voordat ze het zei.

‘Hoor eens. Het is niet kwaad bedoeld, maar wij drieën...’ Cameron en Hightower keken verlegen onze kant op, ‘wij kennen elkaar al ons hele leven en we hebben nog maar een paar weken samen. We willen nog even onder ons zijn en...’

Ik knikte een paar keer. Het leek wel alsof ik niet meer kon ophouden met knikken.

‘Tuurlijk,’ zei ik. ‘Veel plezier!’

Op weg naar huis leek het wel alsof iemand een asbak over Grady had leeggekieperd, ook toen ik binnenkwam: alles donker en grauw. Totdat ik merkte dat er beneden écht nergens licht brandde en ik boven in de badkamer gedempte stemmen hoorde – en mijn moeder, die braakte.